

MARATHI SYLLABUS

T.Y.B.A (Semester - V)

Course Title: व्याकरण

Course Code: MAR- C-7

Marks: 100

Credits: 04

Course Objectives:

1. एक स्वतंत्र विषय म्हणून व्याकरणाकडे पाहण्याची जाणीव निर्माण करणे.
2. मराठी व्याकरण परंपरेचा परिचय करून देणे.
3. व्याकरणातील पायाभूत संकल्पनांच्या अभ्यासाचे महत्त्व पटवून देणे.
4. भाषाभ्यासाला व्याकरणाचा अभ्यास कसा साहाय्यभूत ठरतो ते पाहणे.

Learning Outcome:

1. व्याकरण या विषयाची स्वतंत्रपणे ओळख होऊन भाषेच्या अभ्यासाकडे व्याकरणाच्या दृष्टीकोनातून पाहण्याची दृष्टी प्राप्त होईल.
2. मराठी व्याकरणाची परंपरा समजू शकेल.
3. व्याकरणातील विविध संकल्पनांकडे व्याकरणकारांनी कोणकोणत्या भूमिकांतून पाहिले आहे ते समजून घेता येईल.
4. व्याकरण या विषयामध्ये संशोधन करण्याची क्षमता निर्माण होईल.

Syllabus:

१. व्याकरण- व्याख्या, व्याकरणाच्या अभ्यासाचे महत्त्व, मराठीतील व्याकरण परंपरेची ओळख **(15 hours)**
२. वर्णविचार व संधी- वर्णांचे प्रकार, वर्णांचे वर्गीकरण: - एक स्थूल परिचय
संधी - संधीचे प्रकार; स्वरसंधी, व्यंजनसंधी, विसर्गसंधी **(15 hours)**
३. शब्दविचार- शब्दांचा विकारी व अविकारी जातीलिंग, वचन. **(15 hours)**
४. शब्दविकरण- विभक्ती विचार(स्वरूप व वादविवादासह अभ्यास) व **(15 hours)**
समास- (अव्ययीभाव समास, तत्पुरुष समास, द्वंद्व समास, बहुव्रीही समास)

संदर्भ ग्रंथ:

1. गोविलकर लीला, 'मराठीचे व्याकरण', मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे, २००६
2. दामले मो. के., 'शास्त्रीय मराठी व्याकरण', देशमुख आणि कं., पुणे, १९७०
3. भागवत श्रीपाद, 'मराठी व्याकरण', विद्याभारती प्रकाशन, लातूर, १९८०
4. मंगरूळकर अरविंद, 'मराठीच्या व्याकरणाचा पुनर्विचार', पुणे विद्यापीठ, पुणे, १९७८
5. वाळंबे मो.रा., 'सुगम मराठी व्याकरण लेखन', नितीन प्रकाशन, पुणे, २०११
6. शहा के. पी., 'मराठी व्याकरण', ओम पब्लिकेशन्स, कोल्हापूर, २०१२
7. हिरेमठ राजशेखर, 'मराठी व्याकरण परिचय', मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे
8. काळे कल्याण, पुंडे दत्तात्रय, 'व्यावहारिक मराठी', निराली प्रकाशन
9. होलसुरकर सुरेखा, 'मराठी व्याकरण लेखन परिचय', अकेडेमिक इंडिया प्रकाशन, नवी दिल्ली, २०१३
10. कुलकर्णी खंडेराव, 'मराठी व्याकरण स्वरूप व चिकित्सा', पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, २०१९

Course Title: मराठी वाङ्मयाचे सांस्कृतिक स्वरूप

Course Code: MAR- E-9

Marks: 100

Credits: 04

Course Objective:

1. संस्कृती आणि साहित्य यातील परस्पर संबंध समजावून देणे.
2. इंग्रजांच्या आगमनामुळे सांस्कृतिक जीवनात झालेल्या स्थित्यंतरांचा परिचय करून देणे.
3. सामाजिक, शैक्षणिक व सांस्कृतिक क्षेत्राच्या विकासामध्ये योगदान देणाऱ्या व्यक्ती व संस्था यांच्या कार्याचा परिचय करून देणे.
4. साहित्यक्षेत्रातील नवीन प्रेरणा व प्रवाहांचा परिचय करून देणे.

Learning Outcome

1. समाजाच्या विकासामध्ये साहित्य आणि संस्कृती यांच्यातील स्थित्यंतरे कशी कारणीभूत ठरतात यांचा विद्यार्थ्यांना परिचय होईल.
2. इंग्रजांच्या आगमनामुळे साहित्य आणि समाज यांच्यावर झालेले परिणाम समजून घेता येतील.
3. सामाजिक क्षेत्रामध्ये वैचारिक प्रबोधनाच्या दृष्टीने राबवलेल्या उपाययोजनांचे विद्यार्थ्यांना ज्ञान होईल.
4. साहित्य क्षेत्रातील नवीन प्रवाहांच्या निर्मितीमागील हेतू समजावून घेता येतील.

Syllabus:

1. संस्कृती , व्याख्या व स्वरूप- साहित्य आणि संस्कृती यांचा परस्पर संबंध (15 hours)
2. अव्वल इंग्रजी कालखंडातील - सांस्कृतिक बदलाचा साहित्यावरील परिणाम -
 - I. सांस्कृतिक, सामाजिक - परमहंस सभा, आर्य समाज, प्रार्थना समाज, ब्राह्मो समाज, सत्यशोधक समाज
 - II. शैक्षणिक - एलफिस्टन, मे. कॅंडी, बोर्ड ऑफ एज्युकेशन, दक्षिणा प्राईज कमिटी (15 hours)
3. 1874-1920 या कालखंडातील साहित्य निर्मितीमागील प्रेरणा व प्रवृत्ती - विष्णुशास्त्री चिपळूणकर, गो.ग.आगरकर, लोकमान्य टिळक यांचे सामाजिक व सांस्कृतिक कार्य- सुधारणावादाच्या संदर्भात (15 hours)
4. 1920 - 1960 या कालखंडातील बदलत्या विचार प्रवाहांचा मराठी साहित्यावर

संदर्भ ग्रंथ

1. कऱ्हाडे सदा, 'अर्वाचीन मराठी साहित्याची सांस्कृतिक पार्श्वभूमी', लोकवाडमय गृह, मुंबई, १९८१
2. कुलकर्णी कृ.भि, 'आधुनिक मराठी गद्याची उत्क्रांती', मुंबई मराठी ग्रंथ संग्रहालय, मुंबई, १९५६
3. जोशी महादेवशास्त्री, 'भारतीय संस्कृतिकोश', भारतीय संस्कृतीकोश मंडळ, पुणे, १९७६
4. जोशी लक्ष्मणशास्त्री, 'मराठी विश्वकोश', महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती मंडळ, मुंबई, १९८६
5. श्री.जोग रा.,(संपा.) 'मराठी वाडमयाचा इतिहास खंड तिसरा', महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे, १९९९
6. श्री.जोग रा.,(संपा.) 'मराठी वाडमयाचा इतिहास खंड चौथा', महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे, १९९९
7. श्री.जोग रा.,(संपा.) 'मराठी वाडमयाचा इतिहास खंड पाचवा (भाग पहिला व दुसरा)', महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे, १९९९
8. रा. ग. जाधव,(संपा.) 'मराठी वाडमयाचा इतिहास खंड सातवा (भाग पहिला)', महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे, २००९
9. मालशे स.गं, 'साहित्य – सिध्दांत', महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती मंडळ, मुंबई, १९८२

Course Code: MAR- E-10

Marks: 100

Credits: 04

Course Objective:

1. आत्मचरित्र या वाङ्मयप्रकाराच्या व्याख्या व स्वरूप समजावून घेणे.
2. मराठीतील आत्मचरित्रपर वाङ्मयाचा स्थूल परिचय करून घेणे.
3. आत्मचरित्रपर वाङ्मयाच्या प्रेरणा, घटक व विशेषांची माहिती करून देणे.
4. उपयोजित आत्मचरित्राच्या अभ्यासामुळे आत्मचरित्राच्या मूल्यमापनासाठी आवश्यक असलेली मनोभूमिका तयार करणे.

Learning Outcome:

1. साहित्याचे वर्गीकरण कोणकोणत्या तत्वानुसार केले जाते त्याचे प्राथमिक ज्ञान प्राप्त होईल तसेच आत्मचरित्र या साहित्यप्रकाराचे वेगळेपण स्पष्ट होईल.
2. आत्मचरित्र या साहित्यप्रकाराची व्यवच्छेदक लक्षणे, व्याख्या, त्याचे उपप्रकार इत्यादींचे ज्ञान प्राप्त होईल.
3. मराठीतील आत्मचरित्रपर साहित्याचा स्थूल परिचय होईल तसेच आत्मपर लेखनाविषयी आवड निर्माण होईल.
4. उपयोजित स्तरावरील आत्मचरित्राच्या अभ्यासामुळे, आत्मचरित्राच्या मूल्यमापनासाठी आवश्यक असलेली मनोभूमिका तयार होईल.

Syllabus:

1. साहित्यप्रकाराची संकल्पना व आत्मचरित्र (15 hours)
2. आत्मचरित्र: संकल्पना, स्वरूप व व्याख्या (15 hours)
3. मराठीतील आत्मचरित्रपर वाङ्मयाचा स्थूल परिचय (15 hours)
4. उपयोजित आत्मचरित्राचा विविधांगी / सूक्ष्म अभ्यास - चाकाची खुर्ची,

संदर्भ ग्रंथ

1. कऱ्हाडे सदा, 'चरित्र आणल आत्मचरित्र', लोकवाडमयगृह प्रकाशन, मुंबई, १९७६
2. कुलकर्णी अनंत अनलरुद्ध, 'प्रदक्षलणल खंड 1', कॉन्टलनेन्टल प्रकाशन, पुणे, २००२
3. कुलकर्णी अनंत अनलरुद्ध, 'प्रदक्षलणल खंड 2', कॉन्टलनेन्टल प्रकाशन, पुणे, २००ॡ
4. जाधव रा.ग., 'मराठी वाडमयलचल इतलहलस खंड 7', (संपल) महलरलषट्र सलहलतुय परलषद प्रकाशन, पुणे, २०११
5. जोशी अ.म., 'चरित्र – आत्मचरित्र', सुवलचलर प्रकाशन, धंतोली, १९६ॡ
6. देशपलंडे अ.नल., 'आधुनलक मराठी वाडमयलचल इतलहलस भलग 2', (संपल.) व्हीनस प्रकाशन, पुणे, १९७९
7. मोरलळे महललक्ष्मी, 'आत्मचरलत्रलत्मक कलदंबरी', पद्मगंधल प्रकाशन, पुणे, २०१०
8. यलदव आनंद, 'आत्मचरलत्रमीमलंसल', मेहतल पब्ललशलंग हलऊस, पुणे, २०१ॡ

Course Code: MAR- E-11

Marks: 100

Credits: 04

Course Objective:

1. पत्रकारिता म्हणजे काय? तिची उपयुक्तता समजावून देणे.
2. पत्रकारितेतील लेखनकौशल्ये समजावून देणे.
3. पत्रकारितेचे स्वरूप व्याख्या व प्रकार समजावून देणे.
4. पत्रकारितेसाठी आवश्यक गुणकौशल्यांचे ज्ञान करून देणे.

Learning Outcome:

1. पत्रकारिता म्हणजे काय व तिची आजच्या काळातील उपयुक्ततेचा विद्यार्थ्यांना परिचय होईल.
2. बातमीदारासाठी आवश्यक नीतिमूल्यांचा परिचय होईल.
3. बातमीलेखनाचे कौशल्य आत्मसात करता येईल.
4. वृत्तपत्राच्या वार्ताहराला आवश्यक गुणकौशल्ये आत्मसात करता येतील.

Syllabus:

1. पत्रकारिता : स्वरूप, संकल्पना व वाटचाल **(15 hours)**
2. बातमी: व्याख्या स्वरूप, बातमी आणि बातमीपत्र लेखन **(15 hours)**
3. वृत्तपत्रीय लेखन: (वाचकांचा पत्रव्यवहार, लेख, स्तंभलेखन, सदरलेखन, अग्रलेख) **(15 hours)**
4. इलेक्ट्रॉनिक पत्रकारिता (सामाजिक प्रसारमाध्यमे) **(15 hours)**

संदर्भ ग्रंथ

1. अकलूजकर प्रसन्नकुमार, 'फीचर रायटिंग', श्रीविद्या प्रकाशन, पुणे, २००८
2. कुलकर्णी एस. के., 'बातमीदारी', विद्या प्रकाशन गृह, पुणे, २००१
3. गर्गे स.मा., 'पत्रकार आणि पत्रकारिता', मानसन्मान प्रकाशन, पुणे, १९९०

4. ताम्हणे चन्द्रकान्त, 'वार्ता संकलन', पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, २००३
5. देशपांडे ए.व्ही., 'मराठी पत्रकारिता', सुखद सौरभ प्रकाशन, सातारा, २००८
6. पाध्ये प्रभाकर, 'पत्रकारितेची मूलतत्त्वे', (अनुवाद : परांजपे प्र.ना, परांजपे वसुधा), मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे, २००७
7. माळी सुनील, 'बातमीदारी', राजहंस प्रकाशन, पुणे, २००८
8. लांडगे संजय, 'उपयोजित मराठी', दिलीपराज प्रकाशन प्रा. लि., पुणे, २०११
9. लेले रा.का., 'मराठी वृत्तपत्रांचा इतिहास', कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे, २०००
10. पिंगळे किरण नामदेव, (संपा), 'संवाद कौशल्ये आणि प्रसारमाध्यमे', शब्दश्री प्रकाशन, पुणे, २०१५
11. प्रभुदेसाई, वि. (संपा.) व घवी, रवींद्र बा. गोमंतकीय मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (खंड १), गोमंतक मराठी अकादमी
12. ढवळीकर, संजय, अग्रलेख, जागर प्रकाशन, गोवा, २०१५
13. ढवळीकर, संजय, संपादकीय, जागर प्रकाशन, गोवा, २०१५
14. वावळेकर, समीरण, आजच्या ठळक बातम्या, राजहंस प्रकाशन, पुणे
15. प्रभू परेश, गोमंतकीय मराठी पत्रकारितेचा इतिहास, गोवा मराठी अकादमी, गोवा, २०२१

Course Title: भाषिक कौशल्ये आणि व्यक्तिमत्त्व विकास

Course Code: MAR- E-12

Marks: 100

Credits: 04

Course Objective:

1. व्यक्तिमत्त्व विकासात असलेल्या भाषिक कौशल्याचा परिचय करून घेणे.
2. जनसंपर्कात भाषिक कौशल्याचे महत्त्व कसे असते ते समजावून घेणे.
3. व्यक्तिमत्त्व विकासाचे संवर्धन ज्या घटकांमुळे होऊ शकते त्या घटकांचा अभ्यास करणे.
4. भाषिक कौशल्यांचा अभ्यास व सादरीकरणामुळे व्यक्तिमत्त्वात होणाऱ्या बदलांची जाणीव करून देणे.

Learning Outcome:

1. व्यक्तिमत्त्व विकासाविषयी एक स्वतंत्र जाणीव निर्माण होईल.
2. विविध भाषिक कौशल्यांचा अभ्यास होईल.
3. भाषा व साहित्याद्वारे व्यक्तिमत्त्व विकास होऊ शकतो असा आत्मविश्वास विद्यार्थ्यांच्या मनात निर्माण होईल.
4. भाषिक कौशल्यांच्या सादरीकरणामुळे व प्रात्यक्षिकामुळे सुप्त कलागुणांना उत्तेजन मिळेल.

Syllabus:

1. भाषिक कौशल्यांचे स्वरूप व महत्त्व - श्रवण, वाचन, आकलन, लेखन भाषण व संभाषण
(15 hours)
2. जनसंपर्कात भाषिक कौशल्यांचे महत्त्व आणि इतर भाषिक कौशल्ये - उच्चारण निवेदन, अभिवाचन, भाषाशैली, देहबोली.
(15 hours)
3. व्यक्तिमत्त्व विकासाचे महत्त्व - कलागुणांची जोपासना, समाजविकासाची जाणीव, नेतृत्व गुणांची जोपासना.
(15 hours)
4. अन्य भाषिक कौशल्ये - अवतरणे, सुभाषित व सुविचार, ग्रंथांचे संदर्भोल्लेख इ.
(15 hours)

संदर्भ ग्रंथ

1. देसाई रवींद्र, 'प्रभावी भाषणकला', प्रफुल्लता प्रकाशन, पुणे, २००४
2. देशपांडे पु.ल., 'रेडियोवरील भाषणे', मौज प्रकाशन, पुणे, १९८०
3. पेंडसे अंजली, 'देहबोली', नीलकंठ प्रकाशन, पुणे, २००४
4. नसिराबादकर ल.रा., 'व्यावहारिक मराठी', फडके प्रकाशन, कोल्हापूर, २००८
5. माळी सुनील, 'बातमीदारी', राजहंस प्रकाशन, पुणे, २००८
6. साने र.य., 'लेखनमित्र', विद्या विकास पब्लिशर्स प्रा.लि. नागपूर, २००७

Course Title: भाषाविज्ञान

Course Code: MAR- C-8

Marks: 100

Credits: 04

Course Objectives:

1. भाषाविज्ञान, विज्ञान म्हणून स्वरूप समजावून घेणे.
2. भाषेच्या उत्पत्तीविषयक सिद्धांतनाचा परिचय करून घेणे.
3. प्रमाणभाषा व बोलीभाषांच्या अभ्यासाच्या पद्धती अभ्यासणे.
4. भाषाविज्ञानाच्या दृष्टीने मराठीची पूर्वपीठिका समजावून घेणे.

Course Outcomes:

1. एक विज्ञान म्हणून भाषाविज्ञानाची विद्यार्थ्यांना ओळख होईल.
2. भाषेचे उत्पत्तीविषयक सिद्धांत समजावून घेण्याबरोबरच विविध भाषाभ्यास पद्धतीचा अभ्यास होईल.
3. मराठी भाषेची पूर्वपीठिका समजावून घेता येईल.
4. प्रमाणभाषा म्हणून मराठीचा व इतर बोलींचा परिचय होईल.

Syllabus:

1. भाषा आणि भाषाविज्ञान **(15 hours)**
 - भाषा व्याख्या व स्वरूप, भाषेच्या विविध अवस्था- आंगिक हावभावाची, दृश्यचिन्हांची, लिपिबद्ध, मौखिक, इ. भाषेचे उपपत्तीविषयक सिद्धांत (निवडक – 5)
2. भाषाभ्यासपद्धती **(15 hours)**
 - ऐतिहासिक, वर्णनात्मक व सामाजिक
3. मराठीची पूर्वपीठिका **(15 hours)**
 - आर्यभाषा, आंतर-बहिर्वर्तुळ सिद्धांत, संस्कृत-प्राकृत- महाराष्ट्री- मराठी असा प्रवासाभ्यास
4. प्रमाणभाषा व बोलीभाषा **(15 hours)**
 - स्वरूप, विशेष व प्रकार, मराठीच्या प्रमुख बोलींचा अभ्यास- मालवणी, चित्पावनी, आगरी

संदर्भ ग्रंथ

1. कालेलकर ना.गो., 'भाषा आणि संस्कृती', मौज प्रकाशन गृह, मुंबई, २०१२
2. कालेलकर ना.गो., 'भाषा इतिहास आणि भुगोल', मौज प्रकाशन गृह, मुंबई, १९८५
3. कुलकर्णी कृ.पा., 'मराठी भाषा उद्गम आणि विकास', मोर्डन बुक डिपोट प्रकाशन, १९७३
4. केळकर अशोक, 'वैखरी', मॅजेस्टिक बुक प्रकाशन, मुंबई, १९८३
5. गजेंद्रगडकर न., 'भाषा आणि भाषाशास्त्र', व्हिनस प्रकाशन, पुणे, १९९१
6. गोविलकर लिला, 'वर्णनात्मक भाषाविज्ञान', आरती प्रकाशन, डोंबीवली, १९९२
7. ग्रामोपाध्ये ग., 'भाषाविचार आणि मराठी भाषा', व्हिनस प्रकाशन, पुणे, १९६४
8. जोगळेकरगं. ना., 'आधुनिक भाषाविज्ञान', सुविचार प्रकाशन, पुणे, १९८७
9. जोशी प्र. न., 'सुबोध भाषाशास्त्र', स्नेहवर्धन पब्लिशिंग हाऊस, पुणे, २००३
10. पुंडे दत्तात्रय, 'सुलभ भाषाविज्ञान', स्नेहवर्धन पब्लिशिंग हाऊस, पुणे, १९९६
11. भंडारे आनंद, 'भाषाशास्त्र', निर्मल प्रकाशन, नांदेड, २००४
12. मालशे मिलिंद, 'आधुनिक भाषाविज्ञान: सिद्धांत आणि उपयोजन', लोकवाङ्मय गृह, मुंबई, २००४
13. मालशे स गं., 'भाषाविज्ञान परिचय', व्हिनस प्रकाशन, पुणे, १९८७
14. मालशे स गं., 'भाषाविज्ञान: वर्णनात्मक आणि ऐतिहासिक', पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, २००५

Course Title: मुक्तीपूर्व गोमंतकीय मराठी वाङ्मय

Course Code: MAR- E-13

Marks: 100

Credits: 04

Course Objective:

1. गोमंतकीय मराठी साहित्य वाचनाची आवड निर्माण करणे.
2. पोर्तुगीजपूर्वकालीन साहित्याची ओळख करून घेणे.
3. पोर्तुगीजकालीन साहित्याचे महत्त्व व विशेषांचा अभ्यास करणे.
4. पोर्तुगीजकालीन नियतकालिकांचे स्वरूप व कामगिरी समजावून घेणे.

Learning Outcome:

1. गोमंतकीय मराठी साहित्याची व साहित्यप्रकाराची विद्यार्थ्यांना ओळख होईल.
2. गोमंतकीय मराठी वाङ्मयातील, विविध साहित्यप्रकारातील स्थित्यंतरे विद्यार्थ्यांना समजतील.
3. गोमंतकीय मराठी वाङ्मयातील संतसाहित्याचे महत्त्व व वेगळेपण ध्यानात येऊ शकेल.
4. गोमंतकीय मराठी नियतकालिकांचे मुक्तिलढ्यातील योगदान ध्यानात येईल.

Syllabus:

1. पोर्तुगीजपूर्व गोमंतकीय संस्कृती व पोर्तुगीज सत्तेचे गोमंतकीय जीवनावर झालेले परिणाम
(15 hours)
2. पोर्तुगीजकालीन साहित्य –कृष्णदास शामा, विठ्ठल केरीकर, कृष्णभट बांदकर, सोहिरोबानाथ
आंबिये
(15 hours)
3. ख्रिस्ती मराठी वाङ्मय: प्रेरणा व स्वरूप
(15 hours)
4. पोर्तुगीज कालखंडातील नियतकालिके - स्वरूप व कार्य
(15 hours)

संदर्भ ग्रंथ

1. नायक काशिनाथ दामोदर, 'गोमंतकाची सांस्कृतिक जडणघडण', गोमंत विद्या निकेतन
प्रकाशित, मडगाव, २०१२
2. नायक केशव अनंत, 'पावशतकातील गोमंतक', (संपा.) सारस्वत ब्राम्हण समाज
प्रकाशित, मडगाव, १९३८

3. प्रभुदेसाई वि.बा., घवी रवीन्द्र, 'गोमंतकीय मराठी वाङ्मयाचा इतिहास-खंड 1', (संपा) गोमंतक मराठी अकादमी प्रकाशित, पणजी, २००३
4. प्रभुदेसाई वि.बा., 'सतराव्या शतकातील गोमंतकीय बोली', मुंबई विश्वविद्यालय, मुंबई, १९६३
5. भोबे गोपाळकृष्ण केशव, 'असा हा गोमंतक', पंचेचाळीसावे साहित्य संमेलन समिती प्रकाशित, मडगाव, १९६४
6. सरदेसाई मनोहर हिरबा, 'गोमंतकाचे असे ते दिवस', पुरोगामी प्रकाशन, गोवा, १९९४
7. सरदेसाई मनोहर हिरबा, 'गोमंतकीय ख्रिश्चन समाज: निर्मिती व कार्य', कला व संस्कृती संचालनालय, गोवा, २००१
8. सातोस्कर बा.द., 'गोमंतक: प्रकृती व संस्कृती(खंड 1 ते खंड 3)', शारदीय प्रकाशन, पणजी, २००९

Course Title: मराठी प्रादेशिक कादंबरी: स्वरूप आणि उपयोजन

Course Code: MAR- E-14

Marks: 100

Credits: 04

Course Objective:

1. प्रादेशिक कादंबरीचे वेगळेपण समजावून घेणे.
2. मराठी प्रादेशिक कादंबरीचा स्थूल आढावा घेणे.
3. सैध्दांतिक तसेच उपयोजित स्तरावर त्याचा अभ्यास करणे.
4. मराठी प्रादेशिक कादंबरीच्या वैशिष्ट्यांचा परिचय करून देणे.

Learning Outcome:

1. प्रादेशिक कादंबरी या साहित्यप्रवाहाची ओळख होईल.
2. सैध्दांतिक व उपयोजित स्तरावर प्रादेशिक कादंबरीचे अध्ययन केल्यामुळे या लेखनप्रकाराचे मूल्यमापन करण्याची क्षमता विद्यार्थ्यांमध्ये निर्माण होईल.
3. मराठी प्रादेशिक कादंबरीलेखन करणाऱ्या महत्त्वाच्या लेखकांचा परिचय होईल.
4. या लेखनप्रकारातील विविध प्रवाह समजून घेता येतील.

Syllabus:

१. मराठी प्रादेशिक कादंबरी - स्वरूप व घटक	(15 hours)
२. मराठी प्रादेशिक कादंबरीची वाटचाल	(15 hours)
३. उपयोजन - जोगीण - सुभाष भेण्डे (विस्तृत परिचय)	(15 hours)
४. उपयोजन - जोगीण - सुभाष भेण्डे (घटकानुसार अभ्यास)	(15 hours)

संदर्भ ग्रंथ

1. कुलकर्णी मदन, 'मराठी प्रादेशिक कादंबरी: तंत्र आणि स्वरूप', श्री मंगेश प्रकाशन, नागपूर, १९८४
2. जगनाळे रेखा रामकृष्ण, 'प्रादेशिक ग्रामीण साहित्य समीक्षेची समीक्षा', विजय प्रकाशन, नागपूर, २००७
3. कुलकर्णी अनिरुद्ध (संपा), 'प्रदक्षिणा – खंड दुसरा', कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे, २००४.
4. मणगुतकर अशोक, 'सुभाष भण्डे यांच्या कादंबऱ्या', गोमंतक मराठी अकादमी, गोवा, २००९
5. शेळके भास्कर, 'मराठी प्रादेशिक कादंबरी: स्वरूप आणि विश्लेषण,' शब्दालय प्रकाशन, श्रीरामपूर, २०१२
6. शेळके भास्कर, 'मराठी कादंबरीतील प्रादेशिकता', स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे, १९९७

Course Code: MAR- E-15

Marks: 100

Credits: 04

Course Objective:

1. भाषांतराचे स्वरूप व उद्दिष्टे समजावून देणे.
2. भाषांतराचे महत्व विशद करणे.
3. भाषांतराचे विविध प्रकार समजावून देणे.
4. भाषांतरासाठीच्या आवश्यक कौशल्यांचे ज्ञान करून देणे.
5. तौलनिक साहित्याभ्यासात भाषांतर विद्येचे महत्त्व समजावून देणे.

Learning Outcome:

1. भाषांतर म्हणजे काय त्याची आजच्या काळातील उपयुक्ततेची विद्यार्थ्यांना जाणीव होईल.
2. भाषांतर करताना येणाऱ्या समस्यांवर मात करण्याची क्षमता निर्माण होईल.
3. भाषांतरप्रक्रिया समजावून घेता येईल.
4. प्रत्यक्ष अनुवाद करण्याची क्षमता निर्माण होईल.

Syllabus:

1. भाषांतर स्वरूप आणि उद्दिष्टे	(15 hours)
2. भाषांतराचे प्रकार आणि वर्गीकरण	(15 hours)
3. भाषान्तरप्रक्रिया, भाषांतरातील समस्या, भाषांतरकाराचे गुण	(15 hours)
4. स्वाध्याय - (मूळ साहित्यकृती व तिचे मराठीमधील भाषांतर)	(15 hours)

संदर्भ ग्रंथ

1. अर्जुनवाडकर लीला, 'ललित साहित्याचे भाषांतर: एक यक्षप्रश्न' (भाषा आणि जीवन, १०,३, पावलाळा, १९९२)
2. कच्हाडे सदा, 'भाषांतर', मुंबई, लोकवाडमय गृह प्रकाशन, २०११
3. चित्रे दिलीप, 'कवितेचे भाषांतर', नवभारत, ३६.७, एप्रिल १९८३

4. देशपांडे एल. एस., 'साहित्य-सेतू (साहित्याचे भाषांतर एक अभ्यास)', निर्मल प्रकाशन, १९९९
5. कल्याण काळे /अंजली सोमण (संपा), 'भाषांतरमीमांसा', प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, १९९७
6. सारंग विलास, 'भाषांतर आणि भाषा', मौज प्रकाशन, मुंबई, २०११
7. 'साहित्यसूची' (भाषांतर विशेषांक) दिवाळी, १९८९
8. पाठक, म. वि. व ठकार, रजनी, भाषांतर : शास्त्र की कला?, वरदा प्रकाशन, पुणे
9. सारंग विलास, 'भाषांतर : काही प्रश्न', सत्यकथा, सप्टेंबर, १९७४
10. बापट, वसंत, तौलनिक साहित्याभ्यास मुलतत्वे आणि दिशा, मौज प्रकाशन, पुणे
11. चित्रे दिलीप, 'कवितेचे भाषांतर', आलोचना, जानेवारी, १९८३
12. सारंग विलास, 'भाषांतराचे काही प्रश्न', सत्यकथा, ऑगस्ट, १९७४
13. पंचधारा भारत विशेषांक, डिसेंबर २००१
14. नेमाडे, भालचंद्र, साहित्याची भाषा, साकेत प्रकाशन, औरंगाबाद १९८६

Course Title: साहित्याचे माध्यमांतर

Course Code: MAR-E-18

Marks: 100

Credits: 04

Duration: 60 hrs

Course Objective:

साहित्याचे माध्यमांतर ही आज एक महत्वाची संकल्पना आहे. मुळात ही एक प्रक्रिया असून त्यासाठी विशेष कौशल्यांची आवश्यकता असते. त्यादृष्टीने या संकल्पनेचा आणि त्यासाठी लागणाऱ्या कौशल्यांचा विद्यार्थ्यांना परिचय करून देणे, स्वाध्यायाच्या माध्यमातून मूळ संहिता आणि तिचे माध्यमांतरीत रूप यांची चिकित्सा करण्याची क्षमता विकसित करणे हा या विषयाचा हेतू आहे.

Course Outcome:

१. साहित्याचे माध्यमांतर या संकल्पनेचा परिचय होईल.
२. माध्यमांतराचे प्रकार लक्षात येतील.
३. माध्यमांतर प्रक्रिया, तंत्र व माध्यमांतर करताना येणाऱ्या समस्या लक्षात येतील.
४. माध्यमांतरीत साहित्यकृतीची चिकित्सा करण्याची क्षमता निर्माण होईल.

Syllabus:

1. माध्यमांतर – संकल्पना, स्वरूप व महत्व	(15 Hours)
2. माध्यमांतराचे प्रकार व वर्गीकरण	(15 Hours)
3. माध्यमांतर – प्रक्रिया, तंत्र व समस्या	(15 Hours)
4. स्वाध्याय – (मूळ मराठी साहित्यकृती व तिचे माध्यमांतर)	(15 Hours)

संदर्भ ग्रंथ

1. देशमुख, डॉ. शिवाजीराव (संपा.), 'मराठी साहित्य – प्रकारांतर व माध्यमांतर', तुळजाभवानी महाविद्यालय, सोलापूर
2. देव, डॉ. मिनाक्षी, 'रूपांतरे आणि माध्यमांतरे'
3. दादेगावकर उमा, 'बॅरिस्टर तीन रूपे', मॅजेस्टिक प्रकाशन, पुणे
4. थोरात डॉ. राजेंद्र, 'कुंकू ते दुनियादारी', चपराक प्रकाशन, पुणे
5. कामत, कल्पना, 'मराठी कादंबऱ्यांची नाट्यरूपांतरणे'. पॉप्युलर प्रकाशन, पुणे
6. हंडीभाग, भारत, 'साहित्याचे माध्यमांतर', हरनाई प्रकाशन, नांदेड
7. थोरात राजेंद्र, 'साहित्यकृतीचे माध्यमांतर', संस्कृती प्रकाशन

8. डहाके, वसंत, 'दृष्यकला आणि साहित्य'. लोकवाङ्मय गृह, पुणे
9. दीक्षित. विजय, 'चित्रपट – एक कला', रेणुका प्रकाशन, पुणे